

Na open brief van Lode uit 'Restaurant misverstand': Verlinden onderzoekt of anderen kunnen (mee)beslissen over euthanasie bij dementie

[Artikel luisteren](#) | 5min

[Meer info](#)

"We onderzoeken of artsen, familie en zorgverleners een beslissing kunnen nemen over euthanasie bij mensen met dementie die dat hebben vastgelegd in hun wilsverklaring." Zo reageert minister van Justitie Annelies Verlinden (CD&V) op de open brief van Lode Deconinck, die als restaurantmedewerker deelnam aan 'Restaurant misverstand' op VRT1, en door zijn jongdementie vroeger dan gewild voor euthanasie koos.

Moonray Grunewald

di 24
mrt.
11u14

"Het was kiezen", schrijft Lode in zijn open brief

: "Te snel afscheid nemen, of het risico lopen om jarenlang weg te kwijnen terwijl mijn brein verder afsterft. Het was kiezen tussen de pest en de cholera. Hoewel, met pest of cholera was ik beter af geweest. Dan had ik langer over mijn eigen lot kunnen beslissen

jongdementie

dan met ."

wilsbekwaam

euthanasie

In ons land moet je volgens de wet wilsbekwaam zijn om euthanasie te vragen: je moet het dus met je volle verstand kunnen vragen. Mensen met (jong)dementie zijn daardoor

wilsbekwaam

verplicht om die stap al vroeg te zetten, voor ze door hun ziekte worden. Lode had graag langer geleefd en meent dat dat mogelijk was geweest als de euthanasiewetgeving

anders was.

Lode deed in zijn brief daarom een voorstel aan de politiek: de persoon met dementie moet enkele mensen uit zijn of haar omgeving en een arts kunnen aanduiden. Die "raad van getrouwen" mag dan bepalen wanneer het juiste moment voor euthanasie gekomen is als de persoon niet meer wilsbekwaam is.

Dokters, familie en zorgverleners laten mee beslissen

Het is ook die piste die minister Annelies Verlinden nu voorzichtig verkent, dat zegt ze in De Ochtend op Radio1. "Maar het is ingewikkeld, omdat de ervaring van de ziekte en het gedrag van de patiënt kunnen veranderen, wat het moeilijk maakt om toekomstige

situaties te voorspellen", zegt Verlinden, die binnen de federale regering bevoegd is voor euthanasie.

Concreet onderzoekt Verlinden of een beslissing op een bepaald moment alsnog genomen kan worden door derden, zoals artsen, naasten of zorgverleners, wanneer dat zo is vastgelegd in een wilsverklaring. Daarvoor kijkt Verlinden onder meer naar hoe het in Nederland in zijn werk gaat.

In Nederland wordt het zelden uitgeoefend, maar de mogelijkheid op zich kan mensen wel geruststellen

Federaal minister van Justitie, Annelies Verlinden (CD&V)

Daar kunnen mensen met vergevorderde dementie, die een euthanasievraag in een wilsverklaring hebben vastgelegd, alsnog euthanasie ondergaan. Ook als ze daar niet meer (helemaal) zelf over kunnen beslissen. De arts beslist dan over de euthanasieaanvraag. Wel staat het contact tussen de arts en de patiënt daar centraal.

"Toch zien we in Nederland dat het zelden wordt uitgeoefend, maar de mogelijkheid op zich kan mensen wel geruststellen", zegt Verlinden. Ze benadrukt dat de medische begeleiding de vraag om euthanasie nauw moet opvolgen. "Om te kijken of de wil van de patiënt nog steeds dezelfde is, want de relatie tot de ziekte kan evolueren. We moeten er heel omzichtig en zorgvuldig mee omgaan", zegt ze.

Maakt euthanasiediscussie opnieuw barstjes in regering?

CD&V en minister Verlinden lijken zo zachtjes van koers te veranderen rond euthanasie.

regeerakkoord

Het klopt dat in het federaal [regeerakkoord](#) wel al was afgesproken om te streven naar een uitbreiding van die voorafgaande wilsverklaring, maar dat ligt bij regeringspartij CD&V heel gevoelig.

In de regering-De Croo hield de partij het been al die tijd stijf bij ethische discussies, zoals over de verlenging van de abortustermijn, maar ook die over euthanasie. Wat tot frustratie leidde bij de linkse regeringspartijen en de liberalen.

In een centrumrechtse regering liggen de kaarten anders, want ook voor N-VA is de wilsbekwaamheid een belangrijk argument om niet aan de euthanasieregeling te rommelen. Al heeft de partij van de premier zich ook nooit uitdrukkelijk uitgesproken tegen euthanasie voor mensen met vergevorderde dementie.

Met andere woorden: de discussie rond euthanasie heeft alles in zich om opnieuw de uiteenlopende ideologische standpunten van de regeringspartijen, en dus de verdeeldheid, bloot te leggen.

Mede omdat regeringspartij Vooruit de druk onlangs opvoerde. Begin januari gebruikte de partij een wetsvoorstel van oppositiepartijen Anders en de PS om Verlinden op de vingers te tikken dat ze de afspraak in het regeerakkoord niet nakwam. "De minister moet haar werk doen", klonk het toen.

Kan nog maanden duren

Verlinden verweert zich nu: "Sinds ik minister ben, zijn de voorbereidingen getroffen voor de principesnota", zegt ze. "In april organiseren we bovendien een studiedag met specialisten om weloverwogen keuzes te maken. Er zit dus wel degelijk schot in de zaak, maar we doen dit op een respectvolle manier, omdat het kader effectief hulp moet kunnen bieden in de praktijk."

Hoe het wettelijk kader van Verlinden er precies uit zal zien, is vooralsnog onduidelijk. En als dat voorstel klaar is, moet dat ook nog besproken worden binnen de regering én daarna nog door het parlement geraken. De definitieve wettelijke omkadering kan dus nog maanden duren.